

(221. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hienevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot gedeeltelijke herziening van de Leerplichtwet.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 6 Februari 1912.

WILHELMINA.

(221. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de wet van 7 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 111) — Leerplichtwet — gedeeltelijk te herzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Art. 1 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„De vader, de moeder, de voogd en de persoon bij wien een kind inwoont zijn, ieder voor zooveel hij daarvoor verantwoordelijk kan worden gesteld, verplicht zorg te dragen, dat aan dat kind gedurende den tijd en overeenkomstig de regelen, in deze wet gesteld, voldoende lager onderwijs wordt verstrekt.

Deze verplichting wordt door hen nageleefd:

1°. of door te zorgen, dat het kind als leerling eener lagere school is ingeschreven en dat het na plaatsing die school geregeld bezoekt;

2°. of door te zorgen, dat het kind voldoende huisonderwijs ontvangt.”

Artikel II.

Art. 2, tweede lid, der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„Het schoolbezoek wordt geacht geregeld plaats te vinden, indien gedurende zestig achtereenvolgende dagen niet meer dan twee schooltijden zonder geldige reden worden verzuimd.”

Artikel III.

Art. 3 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„De verplichting om, voor zoover aan schoolonderwijs de voorkeur gegeven wordt, te zorgen, dat het kind op eene lagere school als leerling is ingeschreven, vangt aan uiterlijk, zoodra het den leeftijd van zeven jaren heeft bereikt.

Deze verplichting eindigt, zoodra het kind zes jaren leerling eener lagere school is geweest en het alle klassen doorloopen heeft, of, voor zoover het onderwijs gegeven wordt in klassen, die samen een langeren leertijd dan zes jaren innemen, zoovele klassen, als samen een leertijd van zes jaren omvatten; met dien verstande, dat de verplichting nimmer eindigt, voordat het kind den twaalfjarigen leeftijd bereikt heeft.

De verplichting duurt in geen geval langer dan totdat het kind den dertienjarigen leeftijd heeft bereikt.

Een kind, dat bij zijne toelating op de school terstond in eene hoogere klasse wordt geplaatst, wordt geacht den leertijd, dien de lagere klasse of klassen innemen, doorloopen te hebben.”

Artikel IV.

Art. 4, zevende lid, der Leerplichtwet vervalt.

Artikel V.

Art. 5 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„De verplichting om te zorgen, dat het kind de school, waar het als leerling is ingeschreven, geregeld bezoekt, vangt aan met den dag, waarop het voor het eerst op de school als leerling plaats neemt of na inschrijving had kunnen plaats nemen, en duurt voort zoolang het ingevolge deze wet leerplichtig is.”

Artikel VI.

Art. 6 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„De verplichting, in artikel 1 bedoeld, wordt niet nagekomen:

1°. zoolang het kind, den leeftijd van zeven jaren bereikt hebbende, en nog niet op grond van dertienjarigen leeftijd ingevolge artikel 3, derde lid, buiten de leerverplichting vallende, niet als leerling eener lagere school is ingeschreven, noch huisonderwijs geniet overeenkomstig de regelen der wet, terwijl niet blijkt, noch van het vroeger verstrijken van den leerplichtigen leeftijd ingevolge artikel 3, tweede lid, of artikel 4, tweede lid, noch van eenige wettelijke vrijstelling;

2°. zoo dikwijls het kind, dat als leerling eener lagere school is ingeschreven en nog niet op grond van artikel 3, tweede of derde lid, buiten de leerverplichting valt, die school niet geregeld bezoekt, terwijl niet blijkt van eenige geldige reden van tijdelijk schoolverzuim, noch dat de voor het nakomen der verplichting aansprakelijke personen het redelijkerwijs mogelijke deden om het schoolverzuim te voorkomen.”

Artikel VII.

Art. 7 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt:

het bepaalde onder 4°. in het eerste lid wordt gelezen: „zij voor de kinderen op geen enkele der binnen den afstand van vier kilometer van de woning gelegen lagere scholen, ondanks aanvraag tot toelating, plaatsing kunnen verkrijgen.”;

het bepaalde onder 5°. in het eerste lid vervalt:

in plaats van „6°.”, in het eerste lid, wordt gelezen: „5°.”, en in plaats van „7°.”, in het eerste en in het tweede lid, wordt gelezen: „6°.”.

Artikel VIII.

Art. 9 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt:

het tweede lid wordt gelezen: „Deze kennisgeving moet, zoolang de aanspraak op vrijstelling blijft voortduren en de kinderen nog in den leerplichtigen leeftijd vallen, ieder jaar vóór 1 Februari opnieuw worden ingediend.”;

het derde en het vierde lid vervallen.

Artikel IX.

Art. 11 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt:

het vierde lid wordt gelezen: „Het hoofd eener openbare lagere school is niet bevoegd, een kind gedurende den in artikel 3 omschreven leerplichtigen leeftijd om andere dan eene der in het tweede lid van dit artikel onder 1°. tot en met 4°. genoemde redenen van de lijst der leerlingen af te voeren, dan met toestemming of op last van den arrondissements schoolopziener.”;

in plaats van „§ 4”, in het vijfde lid, wordt gelezen: „§ 3”.

Artikel X.

Art. 12, 4°, der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„vergunning om de school tijdelijk niet te bezoeken ten behoeve van werkzaamheden in of voor de bedrijven van landbouw, tuinbouw of veehouderij, verleend door den schoolopziener op grond van artikel 13;”.

Artikel XI.

Art. 18 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt:

in plaats van „landbouw, tuinbouw, veehouderij of veenderij”, in het eerste lid, wordt gelezen: „landbouw, tuinbouw of veehouderij”;

de tweede zinsnede van het vierde lid alsmede het vijfde lid vervallen.

Artikel XII.

Art. 16 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„Het hoofd der school is bevoegd aan de leerlingen schriftelijk verlof te verlenen de school tijdelijk niet te bezoeken.

Slechts op grond van ongesteldheid van het kind kan dit verlof voor onbepaalden tijd worden verleend.

Het niet op grond van ongesteldheid van het kind verleende verlof behoeft, indien het ten aanzien van hetzelfde kind voor meer dan tien schooltijden in acht en twintig dagen verleend wordt, de bekrachtiging van den arrondissements-schoolopziener.

Het hoofd der school is bevoegd, schoolverzuimen, waarvoor geen verlof is verleend, als gewettigd of verschoonbaar aan te merken. Een verzuim, waaromtrent binnen vier dagen bij het hoofd der school geen bericht is ingekomen met opgave van redenen, wordt door dezen niet als gewettigd of verschoonbaar aangemerkt.

De arrondissements-schoolopziener is bevoegd een schoolverzuim, waarvoor geen verlof is verleend of dat door het hoofd der school niet als gewettigd of verschoonbaar is aangemerkt, alsnog gewettigd of verschoonbaar te verklaren.

Hij is bevoegd te beslissen, dat een door het hoofd der school als verschoonbaar aangemerkt verzuim als ongeoorloofd zal worden beschouwd.”

Artikel XIII.

Art. 17 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„De gemeentebesturen, de burgemeesters en de hoofden der scholen zijn verplicht de voor de uitvoering dezer wet vereischte gegevens te verstrekken.

Voor zooveel noodig wordt door Onzen Minister, met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs belast, vastgesteld, welke die gegevens zijn, en in welken vorm, op welke tijdstippen en aan welke autoriteiten zij verstrekt moeten worden.

Deze autoriteiten zijn verplicht, de hoofden der scholen bij niet inzending of onvolledige inzending der gegevens aan te manen, binnen een door haar gestelden termijn alsnog aan hunne verplichting te voldoen.”

Artikel XIV.

De artikelen 18 en 19 der Leerplichtwet vervallen.

Artikel XV.

Art. 20 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„§ 1. Bevindt de arrondissements-schoolopziener dat kinderen, die in den bij de artikelen 3 en 4 aangegeven leerplichtigen leeftijd vallen, niet als leerling eener lagere school zijn ingeschreven en geen huisonderwijs genieten, zonder dat een grond van vrijstelling ingevolge artikel 7 aanwezig is, dan geeft hij daarvan kennis aan de commissie tot wering van schoolverzuim.

Binnen acht dagen na ontvangst dezer kennisgeving stelt de commissie een onderzoek in naar de reden, waarom door de naar

artikel 1 aansprakelijke personen niet aan hunne in dat artikel genoemde verplichting is voldaan. Zooveel mogelijk worden de aansprakelijke personen door haar gehoord.

Van den uitslag van het onderzoek geeft zij den schoolopziener ten spoedigste schriftelijk kennis met mededeeling, welken verzorger zij voor het verzuim in de eerste plaats aansprakelijk houdt. Zij voegt daarbij haar advies, op welke school het kind ambtshalve is in te schrijven. Bij de keuze dier school wordt met den wensch van den belanghebbende, indien daarvan blijkt, zooveel mogelijk rekening gehouden.

§ 2. Blijkt den schoolopziener uit het rapport der commissie, dat de aansprakelijke persoon in gebreke is gebleven, aan de verplichting van artikel 1 te voldoen, dan zegt hij dezen schriftelijk aan, dat het kind ambtshalve als leerling eener lagere school wordt ingeschreven, dat daarmede de administratieve behandeling zijner overtreding is afgesloten, en dat hij bij niet nakoming zijner verplichting om te zorgen voor geregeld schoolbezoek te dier zake strafrechtelijk zal worden vervolgd.

§ 3. Zoo spoedig mogelijk draagt de schoolopziener zorg, dat het kind ambtshalve als leerling eener lagere school wordt ingeschreven.

Van de inschrijving geeft hij kennis aan den volgens artikel 1 aansprakelijken persoon, met vermelding van de school en van het tijdstip, waarop het kind als leerling wordt geplaatst.

Ten aanzien van een kind, dat ambtshalve als leerling eener school is ingeschreven, geldt de voor die school bestaande regeling omtrent de heffing van schoolgeld.

Bij algemeenen maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven omtrent de wijze van uitreiking der in deze paragraaf bedoelde kennisgeving en der in de vorige paragraaf bedoelde aanzegging aan den aansprakelijken persoon.

§ 4. Onze voornoemde Minister kan bepalen, in welke gemeenten het onderzoek en de kennisgeving volgens § 1, eerste lid, door burgemeester en wethouders geschieden.”

Artikel XVI.

Art. 21 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„§ 1. Bevindt de arrondissements-schoolopziener, dat ten aanzien van eenigen leerling geen geregeld schoolbezoek heeft plaats gevonden, zonder dat verlof is verleend, of eene andere reden het verzuim wettigt of verschoonbaar maakt, dan geeft hij daarvan kennis aan de commissie tot wering van schoolverzuim.

Binnen acht dagen na ontvangst dezer kennisgeving stelt de commissie een onderzoek in naar de redenen en omstandigheden, die tot het schoolverzuim aanleiding hebben gegeven. Zooveel mogelijk worden de aansprakelijke personen door haar gehoord.

Van den uitslag van het onderzoek geeft zij den schoolopziener ten spoedigste schriftelijk kennis, met mededeeling tevens of zij meent, dat het verzuim alsnog gewettigd of verschoonbaar kan worden verklaard en zoo neen, welken persoon zij voor het verzuim in de eerste plaats aansprakelijk houdt en waarom.

§ 2. Indien de schoolopziener na kennisneming van het rapport der commissie meent, dat geen geldige reden voor het verzuim aanwezig is, zegt hij den naar artikel 1 aansprakelijken persoon of personen schriftelijk aan, dat de administratieve behandeling van de overtreding met betrekking tot het in de aanzegging met name te noemen kind is afgesloten, en dat ter zake van de eerstvolgende overtreding welke binnen zes maanden na de dagteekening van de uitreiking dezer aanzegging gepleegd mocht worden, en van verdere overtredingen na deze, ten aanzien van hetzelfde kind, proces-verbaal zal worden opgemaakt.

Bij algemeenen maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven omtrent de wijze van uitreiking der in deze paragraaf bedoelde aanzegging aan den aansprakelijken persoon.

§ 3. Bevindt de schoolopziener, dat de in artikel 1 en artikel 6,

onder 2°., omschreven overtreding ten aanzien van hetzelfde kind opnieuw gepleegd is binnen zes maanden, nadat de in de vorige paragraaf bedoelde aanzegging den overtreder werd uitgereikt, dan doet hij, met overlegging van het rapport der commissie, ten aanzien van deze en volgende overtredingen proces-verbaal van zijne bevindingen en van de in de vorige paragraaf bedoelde aanzegging aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie toekomen.

§ 4. Indien sinds de aanzegging, in § 2 bedoeld, zes maanden verstreken zijn, zonder dat door denzelfden persoon eene nieuwe overtreding ten aanzien van hetzelfde kind is gepleegd, dan wordt bij eene latere overtreding opnieuw gehandeld overeenkomstig de §§ 1 en 2 van dit artikel.

Indien sinds het plegen van eene overtreding, ter zake waarvan eene onherroepelijke veroordeeling plaats had of de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald een jaar verstreken is, zonder dat door denzelfden persoon ten aanzien van hetzelfde kind eene nieuwe overtreding gepleegd is, dan wordt bij eene latere overtreding opnieuw gehandeld als bij het vorige lid dezer paragraaf is bepaald.

§ 5. De administratieve maatregelen, in de §§ 1 en 2 van dit artikel omschreven, zijn niet toepasselijk bij eene overtreding, bedoeld in artikel 1 en artikel 6, onder 2°., gepleegd ten aanzien van een kind, dat ambtshalve als leerling eener lagere school is ingeschreven, binnen zes maanden na den dag, waarop het kind als leerling plaats nam of had kunnen plaats nemen.

Ten aanzien van zoodanige overtreding doet de schoolopziener aanstonds proces-verbaal zijner bevindingen aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie toekomen, met bijvoeging van de noodige gegevens betreffende het aangebrachte geval."

Artikel XVII.

Tusschen de artikelen 21 en 22 der Leerplichtwet wordt ingelascht artikel 21bis, luidende:

"Indien in eene gemeente, welke tot het ambtsgebied van meer dan één arrondissements-schoolopziener behoort, een leerplichtig kind, dat zonder geldige reden de school heeft verzuimd, naar eene school in een ander arrondissement in dezelfde gemeente wordt overgeplaatst, geeft de schoolopziener van het arrondissement, waar het kind eerst school ging, ten spoedigste kennis aan den schoolopziener van het arrondissement, waarheen het kind is verplaatst, van de maatregelen tot bestrijding van het schoolverzuim, welke hij ingevolge art. 21 heeft verricht, onder overlegging van de daarop betrekking hebbende bescheiden.

De verdere behandeling geschiedt door den schoolopziener van het arrondissement, waar het kind dan als leerling eener school is ingeschreven."

Artikel XVIII.

Art. 22, zevende lid, der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

"De leden worden benoemd voor den tijd van drie jaren, met dien verstande, dat een tusschentijds benoemde aftreedt op het tijdstip van aftreding van dengene, wiens plaats hij inneemt. De aftredenden zijn weder benoembaar."

Artikel XIX.

Art. 23 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt:

in plaats van „waarop het kind geacht wordt tot de schoolbevolking te behooren", in § 1 onder 1°, wordt gelezen: „waarop het kind als leerling plaats nam of had kunnen plaats nemen";

in plaats van „toegezonden", in § 1 onder 2° tweemaal voorkomende, wordt gelezen: „uitgereikt";

in plaats van „§ 3", in § 1 onder 2°, wordt gelezen: „§ 2".

Artikel XX.

Art. 24 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt: in plaats van „artikel 19", in het eerste lid, wordt gelezen: „artikel 17".

Artikel XXI.

Art. 25 der Leerplichtwet wordt gewijzigd als volgt: in plaats van „derde lid", voorkomende in het zesde lid, wordt gelezen: „vierde lid".

Artikel XXII.

Art. 28, eerste lid, der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt: „De door den arrondissements-schoolopziener op zijn ambtseed afgelegde verklaring, dat uit de ingevolge deze wet aan hem verstrekte gegevens blijkt:

1°. dat een kind op eene lagere school geplaatst is;

2°. dat en met welken datum een kind ambtshalve als leerling eener lagere school is ingeschreven en met welken datum het als leerling plaats nam of had kunnen plaats nemen;

3°. dat een kind op in die verklaring aangewezen dagen en schooltijden, buiten de gevallen bedoeld in het tweede lid van artikel 2, de school niet heeft bezocht;

kan, voor zoover die feiten niet worden tegengesproken, een volledig bewijs van elke dezer omstandigheden opleveren."

Artikel XXIII.

Art. 30 der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„De verklaringen, de mededeelingen en de kennisgevingen, bedoeld in de artikelen 4, 9 en 10, worden ingericht naar door Onzen voornoemden Minister vast te stellen modellen."

Artikel XXIV.

Art. 31 der Leerplichtwet wordt gelezen:

„De formulieren der in de artikelen 4, 9 en 10 vermelde verklaringen, mededeelingen en kennisgevingen, alsmede de formulieren voor de in artikel 17 bedoelde gegevens worden van Rijkswege kosteloos aan de gemeentebesturen verstrekt en zijn, voor zoover zij niet voor het gemeentebestuur zelve zijn bestemd, kosteloos ter gemeentesecretarie verkrijgbaar".

Artikel XXV.

Art. 33, tweede lid, tweede zinsnede, der Leerplichtwet wordt gelezen als volgt:

„Vrijdom van briefport wordt eveneens verleend voor de toezending aan belanghebbenden van de mededeeling van vergunningen en beschikkingen, bedoeld in de artikelen 10, 13 en 16; alsmede van de stukken, ingevolge de artikelen 20 en 21 van de commissie tot wering van schoolverzuim, en ingevolge artikel 25 van den arrondissements-schoolopziener uitgaande".

Artikel XXVI.

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons vast te stellen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te . . .

De Minister van Binnenlandsche Zaken,